

שכאשר עולה ממדריגה למדריגה, צריך תחילה לסבב את העמוד מאחוריו, שאז אינו יכול לראות את הצורה שבראש העמוד, ונראה כאילו מתרחק ממנה, אבל באמת, הרי הוא קרוב יותר, כיון שהמדריגה השניה היא למעלה מהמדריגה הראשונה, כמו בכל עליה במדריגות על-דרך הרגיל.

והנמשל מזה - בענין התשובה⁵, ולא רק תשובה על-אה, אלא גם - ואדרבה: בעיקר תשובה תתאה, שזוהי התשובה דחודש אלול כו'.

ג. ובפרטיות יותר:

ענין התשובה שייך גם אצל צדיק גמור, כמובן מהמבואר בתניא⁶ ש"נשמת האדם אפילו הוא צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה בתענוגים (שזוהי שלימות העבודה, ד"לית פולחנא כפולחנא דרחימותא"⁷), אף-על-פי-כן, אינה בטלה במציאות לגמרי. . רק הוא דבר בפני עצמו, ירא ה' ואוהבו, "יש מי שאוהב"⁸.

ומובן, שמה שנקרא בשם "יש מי שאוהב", הוא ענין של ריחוק, אבל אף-על-פי-כן, נוסף לכך שכללות מעמדו ומצבו הוא באופן של קירוב, הרי זוהי הדרך שעל-ידיה באים לשלימות האמיתית כו'⁹. אמנם, ריחוק הנ"ל, להיותו במדריגת הקדושה עצמה, הרי אין זה ריחוק אמיתי; ואילו אמיתית ענין הריחוק הוא במדריגה שבה יש צורך בתשובה תתאה, ששם ישנו ענין של הפסק ממש.

אבל לאידך גיסא, כיון שזוהו הפסק כו' - הרי זה ריחוק ממש, ולא קירוב שנראה כריחוק?

אך הענין בזה, שנוסף לכך שמצד נפש האלקית, הנה "גם בשעת החטא היתה באמנה אתו יתברך"¹⁰, והיינו, שאינה מסכימה על החטא, ומוחה נגדו כו', הרי האמת היא שעל-ידי החטא בא למדריגה נעלית יותר, כמבואר בתניא¹¹ בענין "זדונות נעשו לו כזכיות"¹², שזוהו על-ידי "תשובה מאהבה. . (ש)צמאה נפשו לה' כארץ עיפה וציה, להיות כי עד הנה היתה נפשו בארץ ציה וצלמות. . ולזאת צמאה נפשו ביתר עז מצמאון נפשות הצדיקים", ולכן "זדונות נעשו לו כזכיות", "הואיל ועל-ידיה בא לאהבה רבה זו".

ויש להוסיף, שמזה גופא שענין זה נאמר על-ידי ה'צמח-צדק' וכן על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר (ובהתאם לכך - גם עתה) ברבים, מוכח, שזוהו ענין ששייך לא רק לצדיק גמור, או על-כל-פנים בינוני (שאף ש"מדת הבינוני היא מדת כל אדם"¹³, הרי ידוע הפתגם¹⁴ "הלואי א' בינוני"), אלא לכל אחד מישראל, שעבודת התשובה אצלו היא תשובה תתאה.

ד. בהמשך השיחה דובר גם אודות הענין ד"תומכיה מאושר" כפשוטו (שהרי "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"¹⁵), שקאי על ענין הצדקה, והקשר והשייכות של שני הענינים-פירושים: "שומחיה" ו"תומכיה".

* * *

ה. דובר לעיל (בהתוועדות דאתמול¹⁶) על-דבר המעלה המיוחדת דשמיני-עצרת ושמחת-תורה לגבי חג הסוכות, ולפני-זה ראש-השנה ויום הכיפורים - בהמשך ובהוספה על כללות המעלה דימים טובים גם לגבי שבת.

ובהקדמה - שבדרך כלל מבואר שיום השבת הוא למעלה מיום-טוב, כדאיתא בספרי קבלה וחסידות¹⁷ ששבת הוא בחינת מוחין דאבא, ולכן הוא למעלה מיום-טוב שהוא בחינת מוחין דאימא.

(12) יומא פו, ב.

(13) תניא רפי"ד.

(14) בית רבי ח"ב פ"ח (יד, א) הערה א. וראה גם תו"מ חל"ט

ע' 231 הערה 55. וש"נ.

(15) שבת סג, א. וש"נ.

(16) ליל שמח"ת (לפני הקפות) ס"ב (לעיל ע' 96 ואילך).

(17) ראה פ"ח שער מקרא קודש פ"א. לקו"ת צו יא, ד

ואילך. סידור (עם דא"ח) שער המועדים בתחילתו (ריז, א ואילך).

ובכ"מ.

(5) ראה גם לקו"ת דרושי שמע"צ פו, ג ואילך.

(6) פל"ה (מד, סע"א ואילך).

(7) ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א. לקו"ת שלח מב, ג.

ובכ"מ.

(8) תו"א וארא נו, א. ויקהל (בהוספות) קיד, ד. לקו"ת תזריע

כ, ג. בלק עד, א. ובכ"מ.

(9) ראה מאמרי אדה"ז שם ע' ריז.

(10) תניא ספכ"ד.

(11) פ"ו.